

DESIGN | ARKISTO

Aineistolahjoittajan opas

Suunnitteluaineistot luotettavasti talteen

Designarkisto on arkistoinnin ammattilainen, jonka tehtävänä on kerätä ja säilyttää pysyvästi suomalaiseen muotoiluun ja suunnitteluun liittyviä asiakirjoja ja esineitä. Arkiston tavoitteena on edistää muotoilun tutkimusta ja opetustyötä sekä turvata suomalaista muotoilua koskevan historiatiedon säilyminen. Designarkistoon voivat aineistojaan lahjoittaa kaikki muotoilun ja visuaalisen viestinnän alalla toimivat suunnittelijat, yritykset ja järjestöt. Lahjoittamalla aineistojaan suunnittelija saa oman elämäntyönsä luotettavasti talteen ja on mukana turvaamassa suomalaisen muotoilun tutkimusta ja perinnön säilymistä tuleville muotoilijasukupolville. Muotoiluaineistojen taltioiminen Designarkistoon on maksutonta.

Lahjoitusprosessi

Aineistojen lahjoittaminen kannattaa aloittaa ottamalla yhteyttä Designarkiston tietopalvelusihteriin (designarkisto@elka.fi tai p. 044 321 3424) ja kertoa omasta työurasta sekä lahjoitettavasta aineistosta: sisältö, määrä, sijainti, onko aineisto julkista ja sisältääkö se erikoismateriaaleja (suurikokoiset piirustukset, esineet, sähköiset aineistot). Samalla voidaan aloittaa keskustelut aineistojen siirtoon liittyvistä aikataulutoiveista ja muista käytännön järjestelyistä.

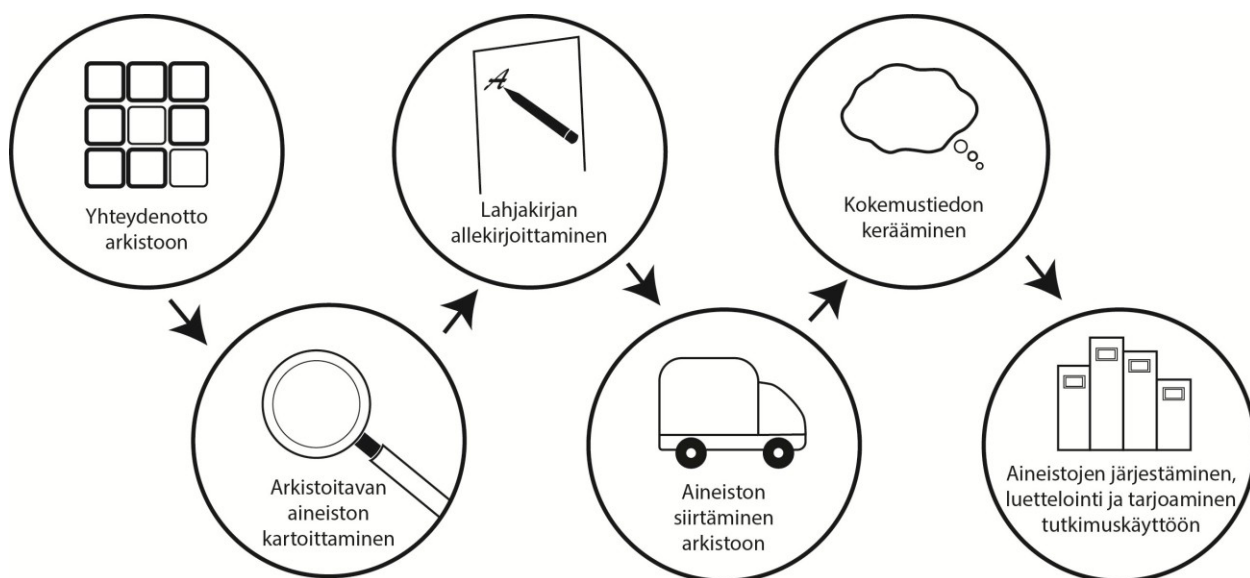
Suunnittelija on oman uransa ja töidensä paras asiantuntija, joten hänellä on päävastuu aineiston valinnasta. Valintaa tehdessä voi miettiä esimerkiksi, mitä omasta urastaan haluaa saada talteen tai mistä uskoo olevan hyötyä tutkijoille ja tuleville muotoilijoille. Arkistoon siirrettävien aineistojen tulee myös olla sellaisia, joita suunnittelija ei itse enää tarvitse aktiivisesti omassa toiminnassaan. Mikäli aineistoa on paljon, se kannattaa yleensä lahjoittaa useassa erässä, jotta työmäärä ei ole kerralla liian suuri. Ensin voi lahjoittaa esimerkiksi vain muutamaan projektiin liittyvät aineistot tai tietyt asiakirjatyyppit, kuten piirustukset ja täydentää arkistoaan myöhemmin.

Lahjoitettavaa materiaalia ei tarvitse järjestää tai luetteloida, sillä sen työn me teemme täällä arkistossa. Aineistoa saapuu meille hyvin erilaisin lähtötiedoin varustettuna. Kaikista kansioista ja esineistä tulisi kuitenkin minimissään löytyä tieto, mihin suunnitteluprojektiin ne liittyvät. Toki on hyvä tiedostaa, että meillä on täällä arkistossa käytössämme vain se tieto, jonka saamme aineistolahjoittajalta itseltään. Eli mitä paremmat pohjatiedot meillä on käytössämme, sitä paremmin pystymme aineistot luetteloimaan ja välittämään tietoa myös arkiston asiakkaille. Tietoja voidaan täydentää myöhemminkin. Käyttörajoitettu materiaali on hyvä merkitä selkeästi ja erottaa mahdollisuuksien mukaan muusta aineistosta. Lahjoitettava aineisto voi olla käyttörajoitettua maksimissaan 25 vuotta asiakirjan päiväyksestä, ellei voimassa oleva säädös toisin määrää.

Aineistojen siirto arkistoon tapahtuu ensisijaisesti lähettämällä tai tuomalla ne arkistoon. Tarvittaessa aineistot voidaan myös noutaa lahjoittajan luota. Arkistossa kaikki materiaalit järjestetään, luetteloidaan tietokantaan ja arkistoidaan pitkäaikaissäilymistä edellytysten mukaisesti. Asiakirjoja myös digitoidaan mahdollisimman kattavasti, ja meiltä löytyy erilaisia skannereita A0-kokoon saakka. Mikäli lahjoitettava aineisto on sähköisessä muodossa, se kannattaa lähettää esim. muistikulle taltioituna tai käyttää esim. WeTransfer -palvelua, jolla voi siirtää isoja tiedostoja turvallisesti. Tästä on olemassa ilmainen versio: <https://wetransfer.com/>

On suureksi avuksi, mikäli lahjoittajalla on mahdollisuus kertoa työurastaan ja aineistostaan. Kokemustiedon taltioiminen on tärkeä osa lahjoitusprosessia, sillä sen avulla saamme kerättyä muotoilijoiden ammattikunnan tärkeää kulttuuriperintöä, joka ei välity suunnitteluasiakirjoista. Kokemustiedolla tarkoitamme suunnittelijanuran aikana syntyneitä omakohtaista tietoa ja kokemusta. Kokemustietoa keräämme kyselyiden, haastatteluiden ja muotoilutarinoiden avulla. Hyödynnämme näitä tietoja, kun esittelemme suunnittelijoita arkiston viestintäkanavissa. Ne ovat myös arkiston tutkija-asiakkaiden käytettävissä.

Aineistolahjoituksen polku

Vastaanotettavat aineistot

Designarkisto ei aseta tiukkoja kriteereitä vastaanotettavalle aineistolle, vaan olemme lähtökohtaisesti kiinnostuneita kaikesta suunnittelijan työuraan liittyvästä materiaalista. Pyrimme taltioimaan kokonaisuuksia eli kokonaisia työuria ja projekteja. Aineistojen valinnassa ei siis tarvitse olla liian kriittinen. Mikäli koemme, että jollakin asiakirjalla ei ole tutkimuksellista tai historiallista arvoa asiakkaidemme tai suunnittelijan työuran kannalta, niin poistamme sen järjestämistyön yhteydessä. Poistetut asiakirjat voimme joko hävittää tietoturvasyistä tai lähettää takaisin lahjoittajalle.

Aineistot, joita ei ole tarpeen taltioida arkistoon, ovat sellaiset painotuotteet, jotka eivät liity suunnittelijaan itsensä tai hänen töihinsä sekä asiakirjojen kaksoiskappaleet. Tästä tosin poikkeuksena voivat olla esimerkiksi julisteet tms. graafisen suunnittelun työt, joita voi lahjoittaa toisen kappaleen mahdollista näyttelykäyttöä varten.

Materiaalia vastaanotetaan sekä paperisessa että sähköisessä muodossa. Lahjoitettavat aineistot voivat olla mitä tahansa suunnitteluprosessien aikana syntyneitä asiakirja-, kuva-, piirustus- ja julistemateriaaleja sekä pienimuotoisia esineitä (maks. ø1 m). Myös suunnittelijaa itseään koskevat henkilöasiakirjat, kuten ansioluettelot, lehtiartikkelit ja haastattelut, ovat tervetullutta taustamateriaalia.

Luettelo tyypillisistä asiakirja- ja esinetyypeistä

Asiakirjat:	Kuvat ja piirustukset:	Henkilöasiakirjat:	Esineet:
Esitteet	Dia- ja valokuvat	Ansioluettelot	Lopputuotteet
Kirjeenvaihto	Eesityskuvat (2D, 3D)	Haastattelut	Mallit
Mainosmateriaalit	Julisteet	Lehtileikkeet	Prototyypit
Neuvottelumuiot	Luonnokset	Muistelmat	Tekstiilinäytteet
Projektiasiakirjat	Mittapiirrokset	Portfoliot	Vaatteet
Sopimusasiakirjat	Rakennekuvat (2D, 3D)		
Tutkimukset	Visualisoinnit		
Tiliasiakirjat	Yritysgrafiikka		

Aineistojen käyttö

Designarkisto toimii julkisella rahoituksella, joten toiveemme on, että arkistoon lahjoitettava aineisto olisi pääosin julkista ja siten sekä meidän että asiakkaidemme käytettävissä. Esittelemme meille lahjoitettuja arkistoaineistoja omissa kanavissamme, joiden kautta tavoitamme vuosittain tuhansia ihmisiä. Aineistojen julkaiseminen verkossa sekä tutkimus- ja muunlainen käyttö tapahtuu aina voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Aineistolahjoittajan kanssa sovitaan myös muista mahdollisista käyttöehdoista sekä ei-kaupallisista käyttöoikeuksista. Tekijäoikeudet eivät siirry arkistolle lahjoituksen myötä. Emme myöskään myönnä asiakkaillemme lupaa käyttää aineistoja kaupallisiin tarkoituksiin, vaan lupa pyydetään aina lahjoittajalta itseltään.

Arkistoon lahjoitetut aineistot säilyvät edelleen myös lahjoittajan omassa käytössä. Hän voi lainata niitä haluamaansa toimipaikkaan tai voimme lähettää ne hänelle sähköisesti. Teemme myös mielellämme yhteistyötä museoiden kanssa, ja aineistot ovat lainattavissa esimerkiksi näyttelytoimintaan.

DESIGN | ARKISTO

Lisätietoja:

designarkisto@elka.fi

p. 044 321 3424

www.designarkisto.fi

www.facebook.com/designarkisto

www.instagram.com/designarkisto_official